

lek. Anna Edyta Płatek

**Ocena dobowego profilu ciśnienia tętniczego krwi oraz
częstości występowania nadciśnienia tętniczego w grupie
zawodowych kierowców – subanaliza badania RACER**

Streszczenie

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny

Promotor:

prof. zw. dr hab. n. med. Krzysztof J. Filipiak, FESC

I Katedra i Klinika Kardiologii

Warszawski Uniwersytet Medyczny



Obrona rozprawy doktorskiej przed Radą I Wydziału Lekarskiego

Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Warszawa, 2018 rok

Doktorantka: lek. Anna Edyta Płatek

Promotor: prof. dr hab. n. med. Krzysztof J. Filipiak

Ocena dobowego profilu ciśnienia tętniczego krwi oraz częstości występowania nadciśnienia tętniczego w grupie zawodowych kierowców – subanaliza badania RACER

Wprowadzenie: Zawodowi kierowcy narażeni są na podwyższone ryzyko występowania czynników ryzyka i chorób układu sercowo-naczyniowego, w tym nadciśnienia tętniczego i jego nieprawidłowej dobowej zmienności. Brakuje badań epidemiologicznych opisujących występowanie tych schorzeń wśród polskich kierowców.

Celami pracy było: /1/ ocena częstości występowania nadciśnienia tętniczego w reprezentatywnej grupie niewyselekcjonowanych zawodowych kierowców; /2/ ocena dobowego profilu ciśnienia tętniczego krwi w tej grupie; /3/ określenie poziomu świadomości zdrowotnej kierowców zawodowych i sytuacji epidemiologicznej w omawianej grupie zawodowych kierowców w Polsce w stosunku do epidemiologii ogólnopolskiej; /4/ opisanie profilu ryzyka przeciętnego polskiego kierowcy zawodowego w kontekście występowania klasycznych i nieklasycznych czynników ryzyka sercowo-naczyniowego.

Material i metodyka: Badanie The RACER (Risk of Adverse Cardiovascular Events among professional dRivers in Poland) jest prospektywnym badaniem skoncentrowanym na ocenie czynników ryzyka sercowo-naczyniowego u zawodowych kierowców. Pacjenci włączeni do badania byli badani pod kątem klasycznych i nieklasycznych czynników ryzyka sercowo-naczyniowego. Spośród całej grupy 141 kolejnym, losowo wybranym kierowcom zaproponowano wykonanie ABPM. Jedynie kierowcy, u których wykonano wszystkie składowe obejmujące protokół badania RACER oraz badanie ABPM zostali włączeni do obecnej subanalizy, określanej akronimem RACER-ABPM. U włączonych do badania pacjentów przeprowadzono również badania krwi. Od uczestników, po 10 - 12 godzinach od

ostatniego posiłku, pobrano krew, w której oznaczono stężenia lipidów i innych parametrów biochemicznych.

Wyniki: Spośród populacji badania RACER do badania RACER-ABPM włączono 141 kierowców. Z tej grupy 135 (95,7%) było płci męskiej w średnim wieku $50,2 \pm 9,3$ roku, a średni wskaźnik masy ciała $32,3 \pm 3,0$ kg / m². U 21,3% pacjentów odnotowano dodatni wywiad rodzinny w kierunku chorób sercowo-naczyniowych, 28,1% było aktualnymi palaczami, a 2,9% miało cukrzycę. Nadciśnienie tętnicze rozpoznano wcześniej u 39 pacjentów (27,9%). W ABPM, średnie 24-godzinne ciśnienie krwi wynosiło odpowiednio $130,3 \pm 14,3$ i $80,9 \pm 9,9$ mmHg dla skurczowego i rozkurczowego ciśnienia tętniczego, a 46,1% pacjentów można było zaklasyfikować jako dipper. Na podstawie wyników ABPM nadciśnienie tętnicze rozpoznano u 104 pacjentów (73,8%). Pacjenci z nadciśnieniem tętniczym byli częściej mężczyznami i rzadziej mieli dodatni wywiad rodzinny w kierunku chorób sercowo-naczyniowych. W tej grupie pacjentów 72,2% miało stężenie cholesterolu LDL >115 mg/dl, 85,5% miało LDL-C >100 mg/dl, a 96,7% miało LDL-C > 70 mg/dl. Stężenie cholesterolu HDL <40 mg/dl u mężczyzn i <45 mg/dl u kobiet było obecne w 84,4% przypadków. Triglicerydy >150 mg/dl znaleziono w 28,9% przypadków. U większości pacjentów występowała również nadwaga lub otyłość oraz inne, nieklasyczne czynniki ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego.

Wnioski: /1/ W badanej populacji kierowców zawodowych reprezentatywnej dla populacji polskiej pod względem czynników socjo-demograficznych i zawodowych, których diagnozowano w czasie ogólnopolskiego skalę badania RACER nadciśnienie tętnicze jest szeroko rozpowszechnione (73,8% badanych pacjentów), a częstość jego występowania znacznie przewyższa częstość występowania opisywaną w badaniach epidemiologicznych dotyczących dorosłych Polaków. /2/ W większości przypadków (72,3%) badani kierowcy zawodowi, u których w czasie badania RACER rozpoznano nadciśnienie tętnicze nie wiedzieli wcześniej o swojej chorobie oraz nie leczyli się z powodu nadciśnienia tętniczego, co pokazuje,

że poziom świadomości zdrowotnej kierowców zawodowych jest bardzo niski. /3/ W badanej populacji niewyselekcjonowanych zawodowych kierowców jedynie 46,1% pacjentów charakteryzowała się prawidłowym spadkiem wartości ciśnienia tętniczego w czasie nocy, podczas gdy u większości zdiagnozowano nieprawidłowy dobowy profil ciśnienia tętniczego. /4/ Wyniki badania pokazały bardzo niekorzystny profil ryzyka sercowo-naczyniowego występujący u większości analizowanych w badaniu kierowców zawodowych. Kierowcy nie tylko charakteryzowali się wysoką częstością występowania nadciśnienia tętniczego, u większości z nich występowała u nich także nadwaga i otyłość, często dotknięci byli także schorzeniami takimi jak dyslipidemia, zaburzenia nastroju, zaburzenia funkcji seksualnych czy stres związany z pracą zawodową. Większość kierowców zawodowych była także obarczona podwyższonym ryzykiem sercowo-naczyniowym ocenianym w skali SCORE.

Słowa kluczowe: nadciśnienie tętnicze; zawodowi kierowcy; ryzyko sercowo-naczyniowe

Doktorantka

ANNA E. PŁATEK
LEKARZ
2986267

.....
lek. Anna E. Płatek

Promotor Prof. dr hab. n. med.
KRZYSZTOF J. FILIPIAK
specjalista chorób wewnętrznych
specjalista hipertensjolog
farmakolog kliniczny
KARDIOLOG
6714798

.....
prof. dr hab. n. med.

Krzysztof J. Filipiak